

KRETA

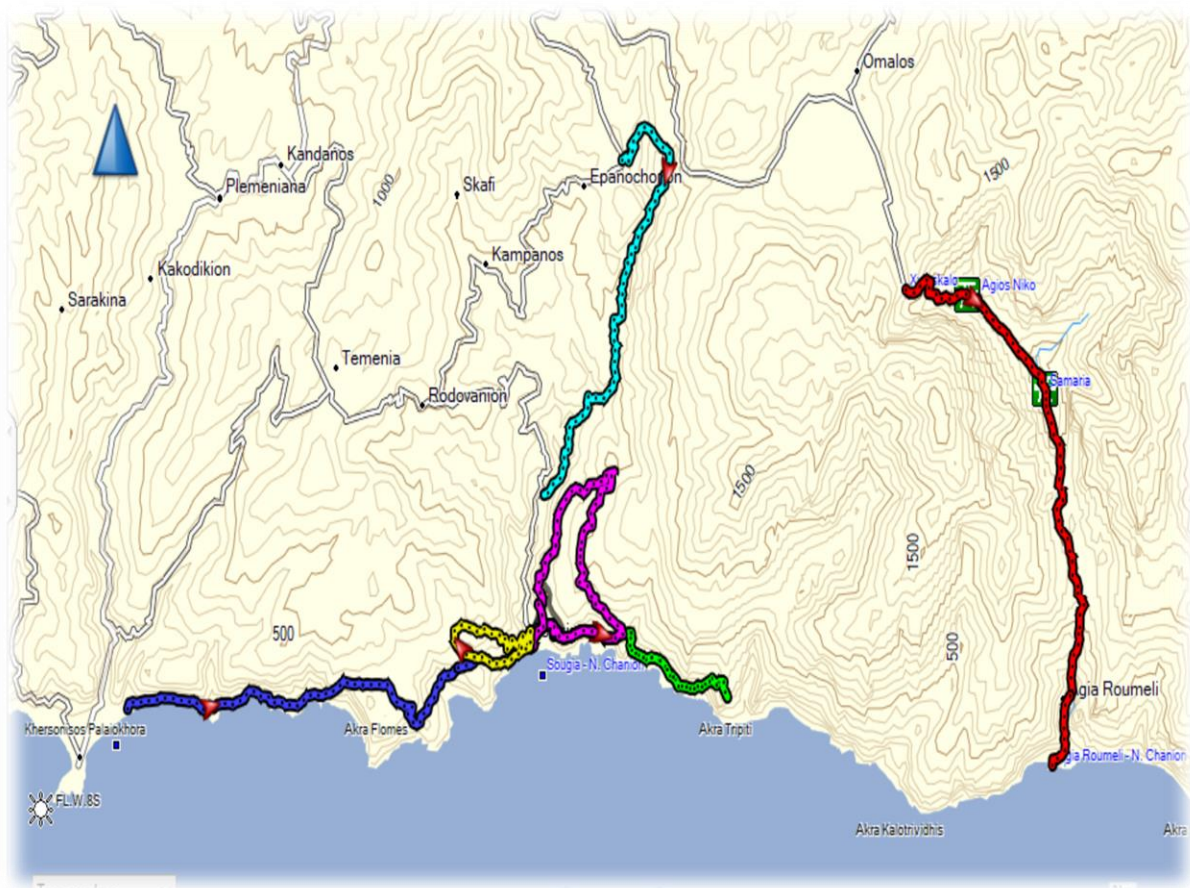
ZUIDERHUIS

JUNI 2019

REISBESCHRIJVING

Wandelen in de bergen met een vast verblijf in een pittoresk vissersdorpje aan zee! Deze Kreta reis biedt de ideale combinatie. Wat is er mooier dan na een hele dag wandelen door de bergen of door kloven een eindje te gaan zwemmen in open zee. Of simpelweg de avond in een vistaverna door te brengen en naar de oude mannen in het kafenion te kijken, hoe ze een klakkende rozenkrans door hun vingers laten glijden, alsof tijd helemaal geen rol speelt. Kreta is een eiland voor onthaasting. Sigá, sigá, kalm aan, kalm aan, deze woorden zult u vaak op het eiland horen. Iedere keer weer verrast hier de gastvrijheid, bezoekers worden ontvangen als oude vrienden. Kreta is een buitengewoon veelzijdig wandelgebied met heel verschillende landschappen. Grote delen van het eiland zien er nog woest en ongerept uit. Drie machtige, door diepe kloven doorsneden bergketens bepalen het landschap. In het daarvoor gelegen heuvelland en in de dalen liggen wijngaarden en uitgestrekte olijfbossen. Wandeldoelen zijn er in overvloed. Wij hebben gekozen voor het zuidwesten van het eiland omdat hier zich het topwandelgebied van Kreta bevindt. Van uit ons vast verblijf doen we meerdere luswandelingen en wandelingen in lijn door, tot de verbeelding sprekende, kloven, kustwandelingen op steil oprijzende kustbergen, op zoek naar verlaten kloosters en kapellen, langs oude geplaveide muilezelpaden, door de maquis en roze oleanderstruiken. We doen ook enkele wandelingen waarbij de boottaxi ons naar onbewoond gebied brengt en we terugkeren naar ons dorp via het gebergte hoog boven de zee. De kers op de taart is een wandeling door de, tot nationaal park uitgeroepen, Samariakloof. In de kloof ligt het onbewoonde dorpje Samaria. Terugkeren naar ons vast verblijf doen we met de boottaxi.

Hieronder een overzichtskaartje van de wandelingen die we gedaan hebben.

DEELNEMERS

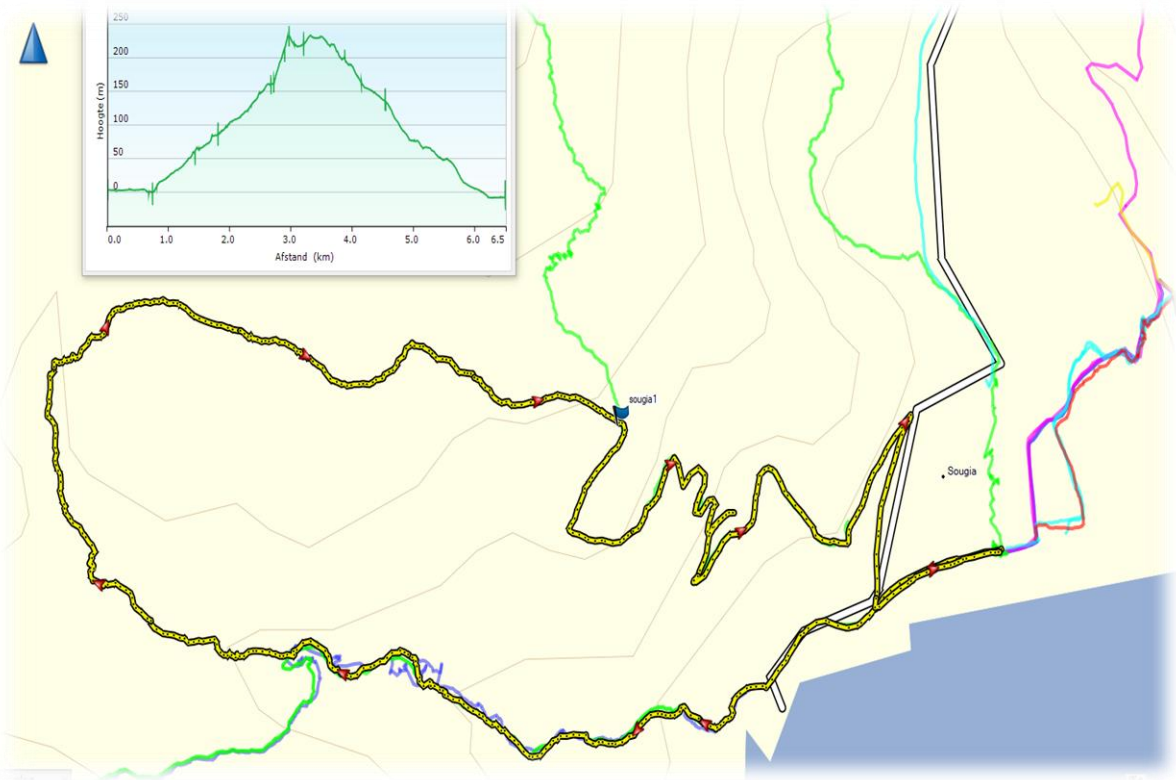

Het is voor mij een grote eer om deze groep te mogen begeleiden. Het is de eerste maal dat mijn groep bestaat uit allemaal mensen die al eens eerder met mij zijn mee geweest op een eerdere reis van het Zuiderhuis.

Staande van links naar rechts; Ludwig (reisleider Merchtem) – Jan (Tervuren) – Nicole en echtgenoot Luc (Ingelmunster) – Hilde (Mechelen) – Elisabeth (Deurle) – Geert (Iddergem) – Ilse (Antwerpen) – Marijke (Gent) – zittend van links naar rechts; Fernand (broer van Nicole - Izegem) – Fred (Dilbeek) en Riet (echtgenote van Geert - Iddergem).

Zondag 2 juni 2019

Soort	: Luswandeling door de Lissoskloof
Plaats	: Sougia
Afstand	: 12 km
Stijgen	: 400 m
Dalen	: 400 m
Duur	: 6 uur

We vertrekken van uit onze vaste verblijfplaats Sougia. Sougia is nog een authentiek vissersplaatsje dat zich de laatste jaren wel meer toelegt op het toerisme. Maar van massatoerisme is hier nog geen sprake al kan dit gauw veranderen.

Alle dagen gaan we eten in het restaurant Rebetico. Dit restaurant wordt uitgebaat door de, uit Nederland afkomstige, Wanda. Zij zorgt ook voor onze dagelijkse picknick. Wanda is tevens mijn vaste contactpersoon en regelt voor mij alles.

Voor we vertrekken nemen we een uitgebreid lekker ontbijt in het restaurant van Wanda. We hebben er alle dagen onze vaste tafel.

Sougia telt slechts 170 inwoners en in de winter slechts een 70 tal. Er is geen apotheek, arts, bankkantoor, politiebureau of toeristisch kantoor.

Op onze wandeling komen we al vlug aan de Byzantijnse kapel Agia Irini (Heilige Irini).
Voor de oorlog was dit de kerk van Sougia en woonden er rond de kerk slechts twee families..

Na de oorlog werd er beneden in het dorp een nieuwe kerk gebouwd en werden de graven rond de kapel Agia Irini verwijderd. Men heeft echter één graf laten staan. Dit is het graf van Georgios Papaderos, de vader van Ririka Papaderos.

De kapel Agia (Heilige) Irini is normaal gezien altijd gesloten maar ik heb ondertussen een sleutel gekregen en kan dan ook de binnenkant laten zien. Als buitenlander moet je hier in het dorp wel het volste vertrouwen genieten om deze sleutel te kunnen verkrijgen.

Het verkrijgen van deze sleutel is al een verhaal op zich. Tijdens de voorbereidingen van deze tocht, nam mijn contactpersoon Wanda, op mijn vraag, contact op met Ririka Papaderos die baas is over de kapel en alleen Ririka heeft de sleutel. Toen ik bij Wanda zat te eten is Ririka naar mij komen kijken (zonder dat ik dat wist) en heeft zij mij lange tijd geobserveerd. Ririka stapte nadien naar Wanda toe en zei tegen Wanda dat zij er zeker van was dat ik een onbetrouwbaar persoon was. Dat ik de sleutel in geen geval zou krijgen! Wanda verontschuldigde zich tegenover mij en zei me dat ze echt niet meer kon doen en dat Ririka niet meer van gedachte zou veranderen.

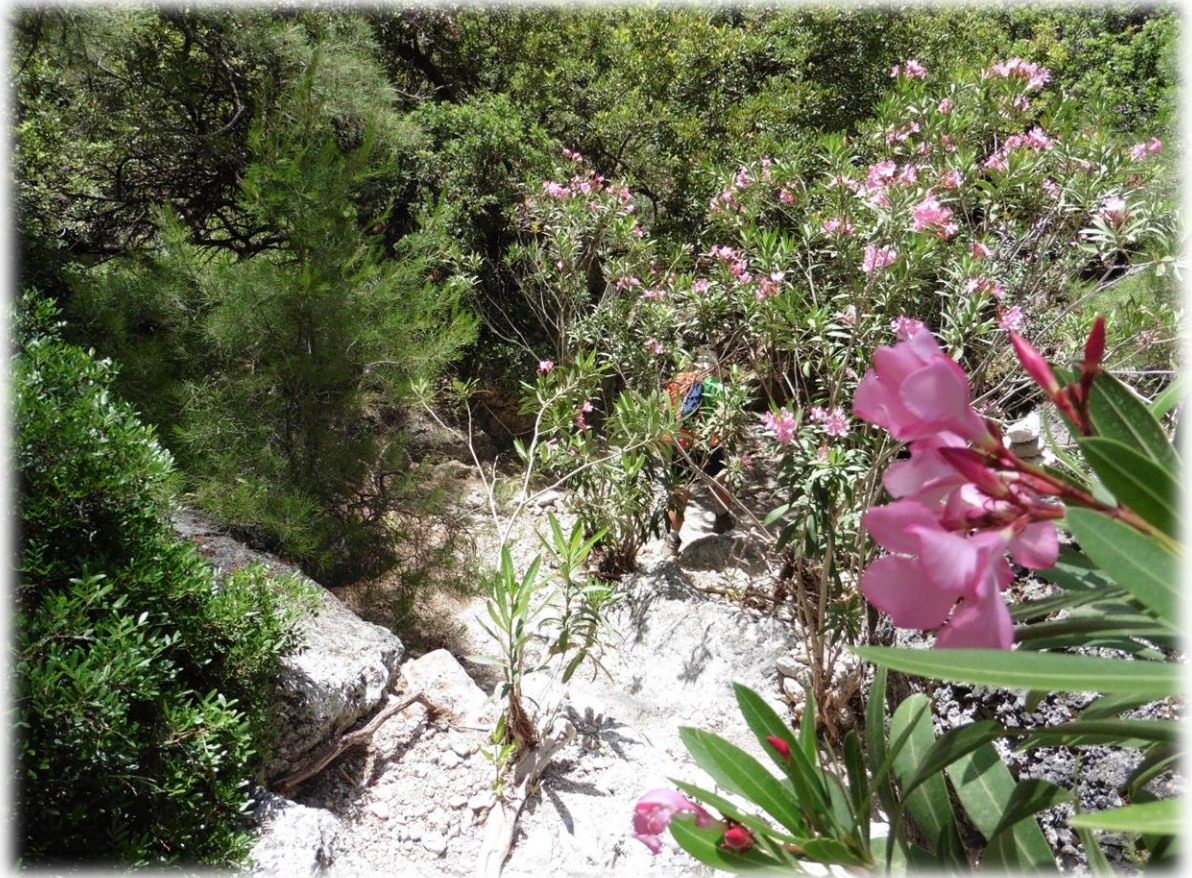
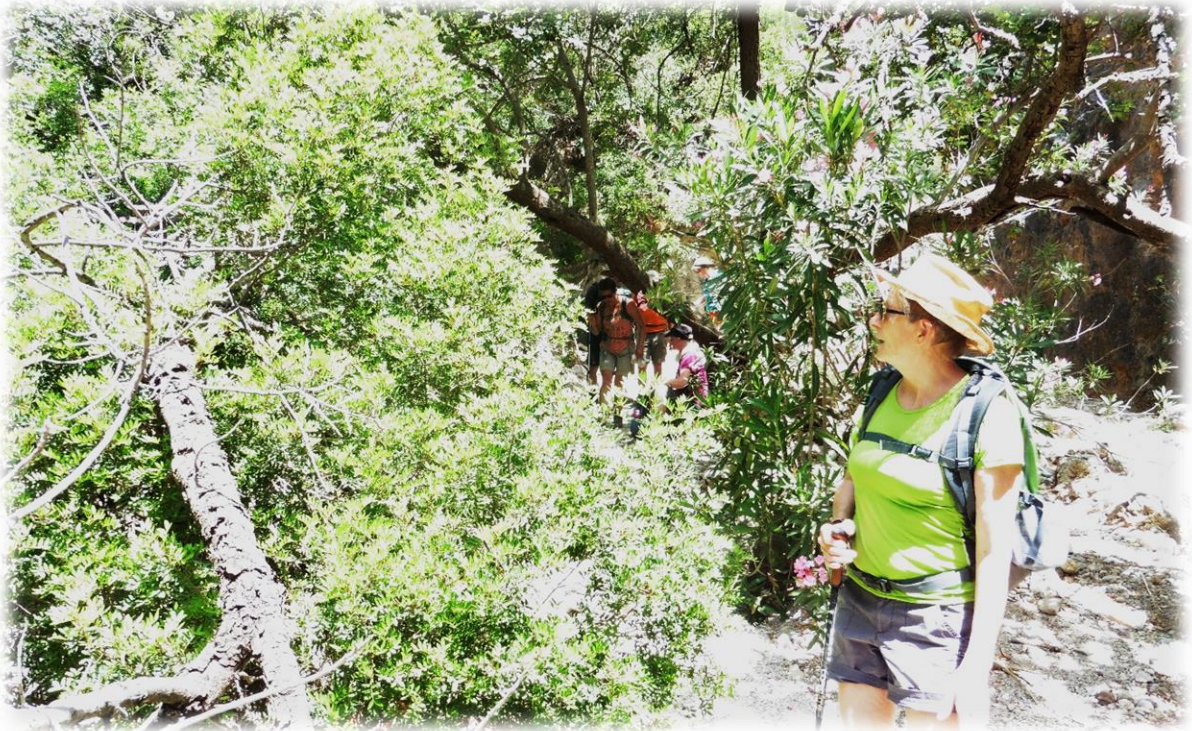
Ik ben dan deze dame (ik denk dat ze rond de tachtig is) thuis gaan opzoeken. Ze spreekt enkel Grieks maar met het vertaalprogramma van Google heb ik een gesprek aangeknoopt met haar en gaf haar een kunstwerkje dat ikzelf had gemaakt. Na enige tijd schudde ze mij de hand, ging naar haar zak en gaf mij de sleutel. Telkens ik Ririka nu ontmoet in het dorp steekt ze al van ver haar hand omhoog en tovert ze een mooie glimlach op haar gezicht.

Van de vier op Kreta bekende soorten cistusrozen speelt de Kretenzische cistusroos (*Cistus Creticus*) een bijzondere rol. Ze is makkelijk te herkennen aan haar roze bloemblaadjes, die er altijd enigszins verkreukeld uitzien.

Aan de hars, die door de bladklieren wordt afgescheiden, het zogeheten labdanum, wordt van oudsher een geneeskrachtige werking toegeschreven. Om hem te verzamelen streek men vroeger met leren riemen over de planten, waaraan de hars dan bleef kleven.

Veel klaprozen op ons pad, rode, witte en gele. Volgens onze taxichauffeur Giorgos zouden er ook blauwe klaprozen zijn maar die hebben we niet gevonden.

Eten doen we in het smalste gedeelte van de kloof waar de rotwanden het hoogst zijn. Met zijn allen proeven we voor de eerste keer café frappé of Griekse ijskoffie. Het is een ijskoffie,

een echt Grieks drankje. Maar doordat we niet echt ijskoud water bij de hand hebben wordt dit drankje maar door weinigen geproefd.

Onze wandeling eindigt aan het pittoreske haventje van Sougia.

Aan de haven van Sougia staan er twee herdenkingskapelletjes van overleden personen. Links is het herdenkingskapelletje van een jonge man die drie jaar geleden in zee is verdronken. Samen met een vriend was hij aan het harpoenvissen en plots zakte de jonge man naar de bodem van de zee en verdronk. De reden van de verdrinking is niet gekend. Rechts is van een visser die 20 jaar geleden is verdronken toen hij bij slecht weer overboord sloeg. De visser kon goed zwemmen maar raakte verstrikt in de netten.

Voor de kerk van Sougia staat er een praalgraf. Het is van een piloot die in het buitenland is gecrasht met zijn vliegtuig in de jaren 50..

Als ik de sleutel terug breng naar Ririka nodigt zij onze groep uit om naar de bloemen in haar tuin te komen kijken en uiteraard moet ik op de foto met Ririka. In oktober kom ik terug met een groep van het Zuiderhuis en krijg ik ongetwijfeld terug de sleutel van de kapel. Het grote wantrouwen van weleer is nu geheel omgeslagen in het volste vertrouwen!

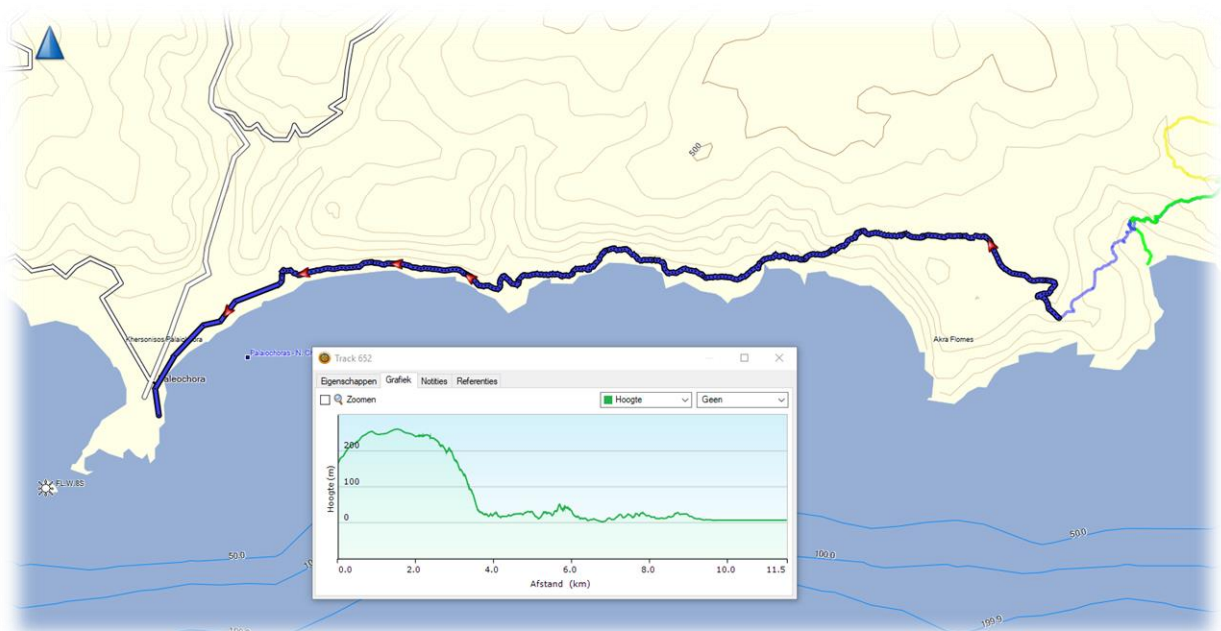

Voor het avondeten nog vlug even een zwemmeken in het kristalheldere water van de Libische Zee.

Maandag 3 juni 2019

Soort : Wandeling in lijn
Plaats : Van Lissos naar Paleochora
Afstand : 12 km
Stijgen : 300 m
Dalen : 300 m
Duur : 7 uur

Elke ochtend spreken we af onder de moerbeiboom voor het hotel. De boom heeft zwarte rijpe bessen. Er zijn echter ook soorten met rode en met witte bessen maar de zwarte bessen worden het meest gewaardeerd. De moerbei wordt gebruikt in gebak, wijn, jam en men kan

er zelfs moerbeiwodka van maken. De rijpe vruchten, die vlekken kunnen veroorzaken, (Geert kan er van meespreken) bevatten aanzienlijke hoeveelheden resveratol, dat ook in druiven voorkomt. Daarvan wordt beweerd dat het goed is tegen kanker en hart- en vaatziekten. De bast wordt gebruikt om papier van te maken. De bladeren van de witte moerbeï is het enige voedsel van de zijderups, die wordt gekweekt ten behoeve van de zijdeproductie.

Kapitein Yiannis brengt ons met zijn boot naar de oude stad Lissos, een tripje van zowat 10 minuten.

Al vlug komen we aan de Byzantijnse strandkapel. Alle kerken en kapellen die we tegenkomen op onze wandelingen zijn toegankelijk behalve dan de oude kerk van Sougia.

In of rond de kerken en kapellen is er niets van bewaking. De Kretenzers vertrouwen er op dat er niets gestolen of beschadigd wordt.

In Lissos werden 20 standbeelden ontdekt waaronder de beroemde standbeelden van Asklepios, de godin Hygeia en Pluto. Alle 20 standbeelden zijn nu te zien in het archeologisch museum van Chania. De beelden werden in 1957 toevallig ontdekt door een herder die op zoek was naar water voor zijn kudde. In geen enkele andere stad op Kreta zijn

zoveel beelden gevonden, behalve in Gortys, de hoofdstad van Kreta onder Romeinse heerschappij.

Het antieke Lissos ligt prachtig genesteld in een kleine baai. Dankzij de bronnen groeide deze oude stad, tijdens de Dorische periode, uit tot een welvarend kuuroord.

Restanten van oude graftomben zijn nog zichtbaar op een bergflank.

Ook nu nog is er een bron met drinkwater.

In de oudheid stond Lissos bekend om zijn beroemde Tempel van Asklepios. Van over heel Kreta kwamen er mensen om genezen te worden door de lokale wateren. De tempel werd verwoest door een grote aardbeving, maar de mozaïekvloer met dieren en geometrische patronen werd bewaard.

Boven in de stad Lissos staat de kleine kerk gewijd aan Agios Kirikos (St Kirikos), waarvan de feestdag op 15 juni is. De avond ervoor arriveren aanbidders hier langs het pad of per boot vanuit Sougia. Zij overnachten hier, wonen de dienst bij en genieten van het festival dat volgt.

Sint Kirikos werd ter dood gebracht toen hij nog maar 3 jaar oud was door de heerser van de stad Tarsus in Klein-Azië, tijdens de vervolgingen van de Christenen onder de Romeinse keizer Diocletianus. Het kind werd gedood omdat zijn moeder zich niet wou bekeren. Later werd ook de moeder gedood.

De opgravingen bij Lissos zijn nog steeds niet voltooid en nog meer verborgen schatten liggen hier nog steeds verborgen, de stad bloeide van de Hellenistische tot de Byzantijnse

periode, had zijn eigen theater en eigen spa-baden. Tijdens de Byzantijnse periode was Lissos zelfs een bisschopszetel, dus het was duidelijk een bloeiende stad.

Lissos had, net als Sougia, een haven. Beide havens floreerden in de Hellenistische, Romeinse en Byzantijnse periodes en werden vernietigd door de Saraceense Arabieren die in grote aantallen uit Spanje aankwamen.

Lissos had zelfs zijn eigen munt. Op de Lissosmunt stond het hoofd van de godin Artemis aan de ene kant en een dolfijn op de achterkant. Tijdens zijn bloeiperiode telde Lissos zowat 30.000 inwoners.

Toen ik bij Ririka de sleutel was gaan halen van de oude kerk van Sougia had ik aan Ririka een schilderijtje gegeven met de afbeelding van de oude kerk. Deze morgen wist Wanda mij te vertellen dat Ririka aan iedereen het schilderijtje laat zien en dat zij er euforisch over is.

Het is steeds wat dalen en klimmen. Daar er niet veel bomen staan op ons pad hebben we nagenoeg geen schaduw. Aan de horizon is Paleochora al te zien op het schiereilandje.

Bij goed weer kunnen we, heel in de verte, het Griekse eilandje Gavdos zien. Het is het meest zuidelijke eiland van Europa en telt slechts 45 inwoners. Het zijn eigenlijk twee families die er leven.

Ooit woonden er meer dan 8.000 mensen. Dit was gedurende de eerste Byzantijnse periode toen het eiland zelfs een aartsbisschop had. Tijdens het Venetiaanse bewind werd het eiland verlaten, toen piraten er hun toevlucht zochten. Ondanks de kleine bevolking van Gavdos is er in het hoofdstadje Kastri een postkantoor, een dokter en zelfs een politieagent.

In Gavdos zijn er slechts een paar kamers te huur. Gavdos is 9 km lang en 4,5 km breed. Het heeft geen zoetwaterbronnen en maakt voor de drinkwinning gebruik van in citernen

opgevangen regenwater. Het eiland heeft ook geen eigen energiecentrale en energie wordt opgewekt met generatoren, die 's nachts meestal worden uitgezet.

Archeologische vondsten hebben aangetoond dat Gavdos al 3.000 jaar voor Christus bewoond werd. De inwoners worden omschreven als nors en eigenzinnig.

Ze houden niet van toeristen of van buitenlanders. Er zijn ook maar weinig Kretenzers die Gavdos bezoeken.

Veelal volgen we paden van het Europese langeafstandspad E4. Dit is het langste langeafstandspad van Europa. Dit pad begint in Tarifa, het zuidelijkste puntje van Spanje.

De E4 doorklieft geheel Spanje, een deel van Frankrijk, Zwitserland, enkele Balkanlanden, om te eindigen in Cyprus. Zelf heb ik al 1620 km van de E4 bewandeld in Spanje. De gehele E4 is ongeveer 10.000 km lang.

In Kreta wordt de E4 aangeduid met geel-zwarte tekens. Soms zijn het palen, soms zijn het geschilderde bollen of strepen. In Spanje en Frankrijk maakt de GR7 (wit-rode strepen) deel uit van de E4.